

5-6 Yaş Okul Öncesi Çocuklarının İzledikleri Çizgi Filmlerin Cinsiyet Değişkenlere Göre İncelenmesi

Nuray Deniz Vural*[ORCID](#)

*Okul Öncesi Eğitimi, Ağrı, Türkiye, ndenizvural@gmail.com

Atf için: Deniz Vural, N. (2021). 5-6 Yaş Okul Öncesi Çocuklarının İzledikleri Çizgi Filmlerin Cinsiyet Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Spor, Eğitim ve Çocuk*. 1 (1), 17-26. DOI: 10.5505/sec.2021.09797

Geliş Tarihi: 10.05.2021

Kabul Tarihi: 19.05.2021

Yayın Tarihi: 31.05.2021

ÖZ

GİRİŞ ve AMAÇ: Bu araştırma; Ağrı ilinde özel bir anaokulunda eğitim gören 5-6 yaş aralığındaki çocukların çizgi filmlerden etkilenme düzeylerinin araştırılması amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM ve GEREÇLER: Araştırmada mevcut durumu ortaya çıkarmayı hedefleyen betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu özel bir anaokulundan tesadüfi yöntem ile seçilen 5-6 yaşlarındaki toplam 58 çocuk oluşturmaktadır. Örneklem grubunu oluşturan 58 öğrenciden; erkek öğrenci sayısı 31, kız öğrenci sayısı ise 27'dir. Araştırma soruları araştırmacı tarafından hazırlanmış olup öğrencilerde yüz yüze görüşme yapılarak veriler elde edilmiştir.

BULGULAR: Araştırma sonucunda; erkek çocukların çoğunluğu her zaman çizgi film izlediklerini, kız çocukların çoğunluğu ise bazen izledikleri tespit edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Erkek çocukların çizgi filmlerden en çok hareket ve davranış özelliklerinden etkilendiği, kız çocukların ise, müzik ve davranış özelliklerinden etkilendiği görülmüştür. Erkeklerin en çok örnek aldığı çizgi film kahramanlarının macera içerikli, kızların ise eğlendirici ve sevimli kahramanlar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Anasınıfı, Çocuk, Çizgi Film

An Analysis of Cartoons Watched by Preschool Children aged 5-6 According to Gender Variables

Abstract

INTRODUCTION: This research; the level of influence from experimental cartoons between the ages of 5-6 who was educated in a private kindergarten in Ağrı was investigated.

METHODS: The descriptive survey method aiming to reveal the current situation was used in the research. The sample group of the study consists of 58 children aged 5-6, randomly selected from a private kindergarten. Of the 58 students that make up the sample group; The number of male students is 31 and the number of female students is 27.

RESULTS: The research questions were prepared by the researcher and the data were obtained by making face-to-face interviews with the students.

DISCUSSION AND CONCLUSION: As a result of the research; It has been determined that the majority of boys always watch cartoons, while the majority of girls sometimes watch. It has been observed that boys are most influenced by movement and behavioral features of cartoons, while girls are affected by their music and behavioral characteristics. It has been determined that the heroes of the cartoon that men take the most examples of are adventure content, while the girls are entertaining and cute heroes.

Keywords: Preschool, Kindergarten, Child, Cartoon.

Giriş

İnsanoğlu doğduğu andan itibaren çevresiyle ve bütün insanlarla sürekli etkileşim halinde olan bir canlıdır. Hayatın ilk yıllarından itibaren sosyal beceriler öğrenen ve bunları uygulamaya alan çocuklar sosyal ilişkilerinin yanında duygusal ve bilişsel anlamda da ilerlemeler sağlamaktadır. Çocukların sosyalleşmesi ev ortamı dışında kitle iletişim araçları tarafından da oldukça desteklendiği belirtilmiştir (Gülay ve Akman, 2009). Özellikle televizyonun çocuğun öğrenmesi üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri yadsınamaz bir durumdur. Çocuklar televizyon izlerken bazı karakterleri model olarak öğrenme ortamlarını hızlandırabilir. Çocuğun çevresiyle iletişim halinde olması gerektiği ve o ortamlarda sosyalleşmesi gereken durumken, kontrolsüz biçimde televizyon karşısında zaman geçirmeleri fiziksel ve sosyal açıdan gelişimlerinde aksaklıklara sebep olacağı söylenmektedir (Tanyıldızı ve Karabulut, 2018). Aynı zamanda yanlış seçilen bir model çocuğun kişilik gelişimlerini sağlıklı olmayacak düzeyde şekillendirmesine sebep olabileceği dile getirilmektedir (Calvert ve Kotler, 2003). Çocuklar için hazırlanmış olan programlar ve çocukların televizyon izleme ile ilgili sürelerinin bilinçsizce olması olumsuz sonuçlar doğurabileceği belirtilmiştir (Yavuzer, 2003). Çocuklar için hazırlanmış çeşitli programlar olduğu bilinmekte olup çocukların tercih ettikleri arasından en önemlileri ise çizgi filmlerdir.

Çizgi filmler canlandırma ve animasyon olarak da adlandırılırken uzun metrajlı filmlerden, dizilerden, reklam ve web sitelerinden aynı zamanda kitaplardan günlük nesnelere kadar karşımıza çıkan herkesin ilgiyle özellikle çocukların takip ettiği bir sanattır (Ergen Kılıcı, 2009). Türkçede “hayat vermek” Latince “animare” Fransızca ve İngilizcede “animation” olarak adlandırılan Türkçeye ise “animasyon” olarak geçmiştir (Ergen Kılıcı, 2009). İnsanlara birçok konu, olay, bilgi ve değerler eğitimi animasyon sayesinde aktarıldığı bilinmektedir. Televizyon aracılığı ile yayınlanan çizgi filmler, çocukların okuma ve kavrama gibi durumlarına katkı sağladığı savunulmaktadır (Karakuş, 2016). Okul öncesi çocukların çizgi film izleme sürelerinin belirtildiği bir çok çalışma literatürde görülmektedir. Bunlardan Yalçın ve Diğerleri (2002) okul öncesi çocuklarının %65,2’sinin günde en az 2 saatini televizyon izleyerek geçirdiğini vurgulamıştır. Avustralya’da yapılan bir çalışmada ise okul öncesi çocuklarının her gün ortalama bir saat televizyon izledikleri rapor edilmiştir (Skouteris ve MacHardy, 2009). Başka bir çalışmada okulöncesi çocukların hafta sonu televizyon izleme sürelerinin hafta içinden daha fazla olduğu dile getirilmiştir (Zhao ve Xiamoming (2004). Cheng ve diğerleri

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)

(2004) tarafından yapılan bir çalışmada anneler çocuklarının günde iki saatten fazla çizgi filmlere zaman ayırdıklarını söylemişlerdir. Okul öncesinde eğitim gören çocukların çizgi filmleri bu kadar zaman ayırarak izledikleri göz önüne alındığında çizgi filmlerden etkilenme durumlarının belirlenmesi amacıyla çalışma şekillendirilmiştir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Kullanılan bu yöntemin en önemli faydaları araştırılan konuyu katılımcıların gözünden onların bakış açılarına göre değerlendirebilme ve bu bakış açılarına göre bir sonuç ortaya koyabilmedir (Yıldırım, 1999). Nitel araştırmalarda kullanılan yöntemlerden en yaygını görüşmedir. Bu yöntem insanların tecrübelerini, duygularını, algılarını ve perspektiflerini ortaya çıkarmada kullanılan en güçlü yöntemdir (Bogdan ve Biklen, 1992). Nitel yöntem insan durumlarının farklı bağlamlarda ve durumlarda anlaşılmasını sağlar (Bengtsson, 2016). Bu nedenle araştırmada desen olarak temel bir nitel araştırma deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada ulaşılabilir örneklem tekniği kullanılmıştır ve araştırmanın örneklemini Ağrı ilinde 2020-2021 güz döneminde bağımsız anaokullarına devam eden 5 ve 6 yaş çocuklar (60-72) ay oluşturmaktadır. Çalışma 31 erkek ve 27 kız olmak üzere toplam 58 çocuk ile yürütülmüştür.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması 2020-2021 eğitim-öğretim sürecinde pandemi koşullarının elverdiği şartlarda okulların açık olduğu dönemde gerçekleştirilmiştir. Okul öncesi dönem çocuklarının çizgi film hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunda hangi çizgi filmleri izledikleri, hangi çizgi film kahramanlarından etkilendiği yani çizgi filmlerle nasıl etkileşim içinde olduklarını saptamak adına bazı sorular (çizgi filmleri ne sıklıkla izlersiniz, çizgi filmleri günde kaç saat izlersiniz, çizgi filmlerden ne sıklıkla etkilenirsiniz, çizgi filmlerin hangi özelliklerinden etkilenirsiniz, etkilendiğiniz çizgi film kahramanı hangisi) sorulmuştur. Görüşme sorularının değerlendirilme aşamasında yüzde frekans değerleri göz önüne alınarak incelenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde ölçme aracıyla elde edilen veriler analiz edilerek bulgular, tablolar halinde düzenlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Ankete cevap verenlerin cinsiyetine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma
Erkek	31	5,45	0,505
Kız	27	5,51	0,509

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet düzeylerine bakıldığında; erkek katılımcıların ortalama düzeyleri 5,45, standart sapma düzeyleri ise 0,505 olarak, kız katılımcıların ise ortalama düzeyleri 5,51, standart sapma değerleri de 0,509 olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. Ankete cevap verenlerin yaş değişkenine göre yüzde ve frekans dağılımları

Cinsiyet	Yaş	N	%
Erkek	5	17	54,8
	6	14	45,2
	Toplam	31	100
Kız	5	13	48,1
	6	14	51,9
	Toplam	27	100

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerinin yaş değişkenine göre yüzde ve frekans değerleri incelendiğinde; erkek katılımcılardan 17'sinin yaşlarının 5 olduğu ve bunların yüzde değerlerinin de 54,8 olduğu, yine erkek katılımcılardan 14 tanesinin yaşlarının 6 yüzde değerlerinin ise 45,2 olduğu görülmektedir. Kız katılımcıların 13 tanesinin yaşlarının 5 yüzde değerlerinin ise 48,1 olduğu 14 tanesinin yaşlarının 6 yüzde değerlerinin ise 51,9 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Ankete cevap verenlerin yayınlanan çizgi filmleri izleme durumlarına göre yüzde ve frekans dağılımları

Cinsiyet		N	%
Erkek	Bazen	13	41,9
	Herzaman	18	58,1
	Toplam	31	100
Kız	Bazen	18	66,7
	Herzaman	9	33,3
	Toplam	27	100

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerinin yayınlanan çizgi filmleri izleme durumlarına bakıldığında; erkek katılımcıların % 41,9'u çizgi filmleri "Bazen" izledikleri, % 58,1'i ise çizgi

filmleri “Her zaman” izledikleri belirlenmiştir. Katılımcılardan kız olanların ise % 66,7’si çizgi filmleri “Bazen” izledikleri, % 25,9’u da “Her zaman” izledikleri %7,4’ü ise çizgi filmleri “Hiçbir zaman” izlemedikleri belirlenmiştir. Erkek katılımcılardan farklı olarak kız katılımcılardan belirli bir kısmının çizgi filmlere ilgisinin olmadığını söylemek mümkündür.

Tablo 4. Ankete cevap verenlerin yayınlanan çizgi filmleri izleme sürelerine göre yüzde ve frekans dağılımları

Cinsiyet		N	%
Erkek	1 saatten az	7	22,6
	2 saat	11	35,5
	3 saat ve üzeri	13	41,9
	Toplam	31	100
Kız	1 saatten az	9	33,4
	2 saat	11	40,7
	3 saat ve üzeri	7	25,9
	Toplam	27	100

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerinin çizgi filmleri izleme sürelerine göre erkek katılımcıların % 22,6’ı çizgi filmleri “1 saatten az” izledikleri, % 35,5’i çizgi filmleri “2 saat” izledikleri ve % 41,9’unun çizgi filmleri “3 saat ve üzeri” izledikleri belirlenmiştir. Katılımcılardan kız olanların ise % 33,4’ünün çizgi filmleri “1 saatten az” izledikleri, % 40,’sinin çizgi filmleri “2 saat” izledikleri ve % 25,9’unun çizgi filmleri “3 saat ve üzeri” belirlenmiştir.

Tablo 5. Ankete cevap verenlerin çizgi filmlerden etkilenme durumlarına göre yüzde ve frekans dağılımları

Cinsiyet		N	%
Erkek	Hiçbir zaman	9	29
	Bazen	8	25,8
	Her zaman	14	45,2
	Toplam	31	100
Kız	Hiçbir zaman	5	18,5
	Bazen	14	51,9
	Her zaman	8	29,6
	Toplam	27	100

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerinin çizgi filmlerden etkilenme düzeyleri incelendiğinde; erkek katılımcılardan % 45,2'sinin çizgi filmlerden “Her zaman” etkilendikleri, % 25,8'inin “Bazen” etkilendikleri, % 29'nun ise çizgi filmlerden “Hiçbir zaman” etkilenmedikleri görülürken; Kız katılımcılardan ise % 29,6'sının çizgi filmlerden “Her zaman” etkilendikleri, % 51,9'unun “Bazen” etkilendikleri, % 18,5'nin ise “Hiçbir zaman” yayınlanan çizgi filmlerden etkilenmedikleri görülmüştür.

Tablo 6. Ankete cevap verenlerin çizgi filmlerin hangi özelliklerinden etkilendiklerine göre yüzde ve frekans dağılımları

Cinsiyet		N	%
Erkek	Davranış	7	22,6
	Konuşma	4	12,9
	Hareket	13	41,9
	Müzik	7	22,6
	Toplam	31	100
Kız	Davranış	9	33,3
	Konuşma	2	7,4
	Hareket	5	18,5
	Müzik	11	40,8
	Toplam	27	100

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerinin çizgi filmlerin özelliklerinden etkilenme durumları incelendiğinde; erkek katılımcıların %41,9'u hareket özelliklerinden, %12,9'u konuşma özelliklerinden, %22,6'sı davranış özelliklerinden, %22,6'sı müziklerinden etkilendiğini ifade etmiştir. Kız katılımcıların ise; % 33,3'ü davranış özelliklerinden, %7,4 'ü konuşma özelliklerinden, %18,5'i hareket özelliklerinden, %40,8'i müziklerinden etkilendiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 7. Ankete cevap verenlerin çizgi filmlerdeki hangi kahramanları örnek aldığına göre yüzde ve frekans dağılımları

Cinsiyet		N	%
Erkek	Keloğlan	3	9,7
	Batman	11	35,5
	Süpermen	9	29
	Örümcek adam	8	25,8
	Toplam	31	100
Kız	Keloğlan	3	11,2
	Süpermen	5	18,5
	Damlanın Dolabı	9	33,3
	Barbie	10	37
	Toplam	27	100

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerinin çizgi filmlerde hangi kahramanları örnek aldıkları ile ilgili sonuçlara bakıldığında; erkek katılımcılardan % 35,5 ile en çok örnek alınan kahraman olarak Batman karakteri göze çarparken; %9,7 ile en az örnek alınan çizgi film karakteri ise Keloğlan olarak görülmektedir. Kız katılımcılardan en çok örnek alınan çizgi film kahramanın %37 ile Barbie karakteri olarak göze çarparken, % 3,7 ile Keloğlan en az örnek alınan çizgi film kahramanı olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlardan hareketle erkek katılımcıların daha çok aksiyon ve macera içerikli çizgi filmlerin karakterlerini örnek olarak aldıkları, kız katılımcıların ise bunun tersine daha sevimli eğlenceli çizgi filmlerin karakterlerini örnek aldıklarını söylememiz mümkündür.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Okul öncesi çocuklarının medyadan etkilendikleri bilinen bir gerçekliktir. Özellikle teknoloji çağında olan çocukların sürekli olarak telefon, televizyon vb. teknolojik aletlerle iç içe olması onların yaşamlarını oldukça etkilemektedir. Özellikle izledikleri çizgi filmler çocukların sosyal ve psikoloji gelişimsel olarak etkilediği düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle; okul öncesinde öğrenim gören çocukların çizgi filmlerden cinsiyet değişkeni açısından etkilenme düzeylerini incelemek ve belirlemek amacıyla yapılan çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmaya katılan çocuklardan çizgi filmleri her zaman izleyenlerin erkeklerde daha çoğunlukta olduğu, bazen izleyenlerin ise kızlarda daha çoğunlukta olduğu belirlenmiştir. Erkeklerin çizgi filmlerde hareketi, heyecan yaşamayı aynı zamanda çizgi kahramanları örnek olarak görmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Kızların ise erkeklerden daha az çizgi film izlemeleri onların daha çok oyuncaklarıyla ve kişisel eşyalarıyla vakit geçirmeyi sevdiğine bağlanabilir.

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEC)

Araştırmaya katılan erkek ve kızların çizgi filmleri izleme süreleri çoğunlukla 2 saat ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Erkeklerin ise kızlardan daha çok çizgi film izledikleri belirlenmiştir. Gentile ve arkadaşları (2003) tarafından yapılan araştırma sonucunda erkek çocuklarının kız çocuklarından daha fazla televizyon seyrettiklerini tespit etmişlerdir. Başka bir çalışmada ise Akkuş ve Yılmaz (2015) çalışmasında 36-60 ay çocukların TV izleme süreleri (2-6 saat) olduğunu belirtilmiştir. Bu şekilde çalışmamız ile benzerlik göstermektedir. Literatür incelendiğinde bu çalışmada olduğu gibi bazı çalışmalarda da çocukların çizgi filmleri 2-3 saat ve üzeri izledikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan erkek ve kızların çizgi filmlerden etkilenme oranlarının oldukça yüksek olduğu sonucu tespit edilmiştir. Çocukların çizgi filmlerden etkilenme durumlarında olumlu davranışlar olduğu gibi olumsuz davranışlarda olduğu görülmektedir. Bu etkilenme düzeyi farklı sonuçlara ve farklı ortamlara yansiyabilir. Bu sonuçları destekleyen çalışmalarda olduğu görülmektedir (Büyükbaykal (2007), Christakis ve Zimmerman (2007), Erdoğan ve Baran (2008), Özdemir ve Ramazan (2012); Paganivd (2010).

Araştırmaya katılan kızların çizgi filmlerin davranış ve müzik özelliklerinden etkilendikleri, erkek katılımcıların ise davranış ve hareket özelliklerinden çoğunlukla etkilendikleri belirlenmiştir. Bu bulgular ise çocukların karakteristik özelliklerinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılan erkeklerin en çok örnek aldığı çizgi kahramanların macera içerikli oldukları, kız katılımcıların ise örnek aldıkları kahramanların sevimli ve daha çok eğlenceli karakterler oldukları belirlenmiştir. Eskandari'nin (2007) okul çağındaki çocuklarla yaptığı bir çalışmada erkeklerin %91'inin, kızların ise %80'inin çizgi film kahramanlarını örnek aldıkları tespit edilmiştir. Genel olarak literatür taraması sonucunda erkek çocukların hareketli ve daha macera içerikli kahramanları örnek aldıkları, kızların ise daha eğlenceli ve daha sakin kahramanları örnek aldıkları görülmektedir.

Araştırmada genel olarak düşünüldüğünde çocukların çizgi filmleri belirli bir plan ve program dahilinde aynı zamanda bir ebeveyn gözetiminde izlemesi gerektiği olumsuz davranışları ve şiddet içerikli filmleri izlememeleri gerektiği düşünülmektedir

KAYNAKÇA

- Akkuş, SY., Yilmazer, Y. (2015). 3-60 ay arası çocukların televizyon izleme alışkanlıklarının incelenmesi. Uluslararası Katılımlı III. Ço-cuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi “Erken Müdahale”, 11-13 Mayıs, Ankara. Sözel Bildiriler XIV. SS060.
- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *NursingPlus Open*, 2, 8-14, doi:<https://doi.org/10.1016/j.npls.2016.01.001>.
- Bogdan, RC., Biklen, SK. (1992). *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Büyükbaykal, GN. (2007). Televizyonun çocuklar üzerindeki etkileri. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 28, 31-44.
- Calvert, SL., Kotler, JA. (2003). Lessons from children’s television: The impact of the children’s television act on children’s learning. *Applied Developmental Psychology*, 24, 275-335.
- Cheng, TL., Brenner, RA., Wright, JL., Sachs, HC., Moyer, P., Rao, MR. (2004). “Children’s violent television viewing: Are parents monitoring?”. *Pediatrics*, 114, p.94-99.
- Christakis, DA. Zimmerman, FJ. (2007). Violent television viewing during preschool is associated with antisocial behavior during school age. *Pediatrics*, 120(5), 993-999.
- Erdoğan, S. ve Baran, G. (2008). A study on the opinions of parents regarding television watching habits of their children in the four-six age group. *The Social Science*, 3(3), 245-248.
- Ergen Kılıcı, Ş. (2009). Tüketim Toplumunun Bir Formu Olarak Çizgi Filmlerde Çocukluk ve Toplumsal Cinsiyet Temsilleri: Barbie, Bratz ve Winx Club. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kocaeli.
- Eskandari, M. (2007). İranda tvde yayınlanan çizgi filmlerin ilkökul öğrencilerinin eğitimine etkisi. Grafik Eğitimi Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Gentile DA., Jennifer RL., David AW. (2003). Looking Through Time: A Longitudinal Study of Children’s Media Violence Consumption at Home and Aggressive Behaviors at School. Paper Presented at The Biennial Conference of the Society for Research in Child Development. Tompo, Florida.
- Gülay, H. Akman, B. (2009). *Okul öncesi dönemde sosyal beceriler*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)

- İmik Tanyıldızı, N., Karabulut, N. (2018). Okul Öncesi Eğitime Devam Eden Çocukların Televizyon
- Karakuş, N. (2016). Maysa ve Bulut İsimli Animasyon Çizgi Filmin Kültürel Öğeler Açısından İncelenmesi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(34): 146.
- Özdemir, A.A. ve Ramazan, O. (2012). Çizgi filmlerin çocukların davranışları üzerindeki etkisinin anne görüşlerine göre incelenmesi. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 35, 157-173.
- Pagani, LS., Fitzpatrick, C., Barnett, TA., Dubow, E. (2010). Prospective associations between early childhood television exposure and academic, psychosocial, and physical well-being by middle childhood. Arch Pediatr AdolescMed., 164(5), 425-431.
- Skouteris, H., Machardy, K. (2009). Television viewing habits and time use in australian preschool children: an exploratory study. Journal of Children and Media, 3(1), s.80-89.
- Yalçın, SS., Tuğrul, B., Naçar, N., Tuncer, M., Yurdakök, K. (2002). Factors that affect television viewing time in preschool and primary school children. Pediatrics International, 44, p.622-627.
- Yavuzer, H. (2003). Çocuk psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. Eğitim ve Bilim, 23(112).
- Zhao, J., Xiaoming, H. (2004). "Parent-Child Co-Viewing of Television and Cognitive Development of The Chinese Child". International Journal of Early Years Education, 12(1), p.63-77.